

VERKIEZINGS-
PROGRAMMA
2018-2022

'Overbetuwe waar het
goed leven is'

16 oktober 2017

VOORWOORD

Het gaat weer goed in Nederland en ook in Overbetuwe gaat het gelukkig weer beter. In onze kernen is het goed wonen, leven en werken. Zowel landelijk als ook in onze gemeente is er veel aandacht besteed aan de financiën. Het is goed om te constateren dat Overbetuwe er financieel relatief goed voor staat. Een gezonde financiële basis en degelijk financieel beleid is voor de VVD een basisvoorwaarde, maar er is meer ...

Financiën zijn geen doel op zich, maar een middel om de ambities van een gemeente waar te kunnen maken. Daarbij moet niet de boekhouder aan het roer staan, maar mensen die ideeën hebben over wat er in onze gemeente beter kan, mensen met ambitie om van Overbetuwe de inwoner vriendelijkste gemeente van Nederland te maken. Die ambitie heeft de VVD.

Om die ambitie waar te kunnen maken, hebben we bij de komende gemeenteraadsverkiezingen de steun van heel veel inwoners nodig. We willen sterk groeien én in de raad én het college onze bijdrage leveren aan het realiseren van die ambitie.

We staan als actieve VVD'ers midden in de samenleving. Als inwoner, door ons werk en ons vrijwilligerswerk. De VVD is meer dan ooit de liberale volkspartij die midden in de samenleving staat. Bij en met de VVD kunt u ook uw ambities voor Overbetuwe waarmaken.

Zo moet er echt meer aandacht komen voor de kernen en de bereikbaarheid met het openbaar vervoer. De inbreng van bewoners bij ontwikkelingen moet niet worden gezien als een rondje verplichte inspraak, maar als een kans om de plannen beter te maken. Afspraken moeten worden nagekomen, duidelijkheid en betrouwbaarheid in beleid zijn essentieel.

Investeren in een goede samenwerking in de regio is nodig, maar wel op basis van een sterk zelfvertrouwen en gericht op de lange termijn belangen van onze inwoners en bedrijven. Daar hoort een stevige duurzaamheidsambitie bij.

Maar bovenal moet het werk van de gemeente effectiever worden. Niet de regels staan centraal, maar het beoogde doel en het resultaat. In bijvoorbeeld de jeugdzorg, de arbeidsparticipatie, maar ook de ondersteuning van vrijwilligers loopt het nog te vaak vast in goede bedoeling en regeltjes. Meer vertrouwen in de professionals die in dienst van de gemeente werken, meer maatwerk afgestemd op de individuele vragen van burgers, bedrijven en verenigingen en meer oog voor het resultaat. De gemeente is er immers voor u en niet andersom.

In dit verkiezingsprogramma leest u wat we als VVD van veel onderwerpen vinden. Het is zeker niet volledig en al helemaal niet in beton gegoten. Uw mening telt zwaar voor ons. Zo spreken we op onze themabijeenkomsten telkens met betrokken inwoners, VVD-leden en niet-leden. Die inbreng van u is en blijft voor ons van essentieel belang om onze rol als volksvertegenwoordigers in de komende periode goed uit te kunnen voeren.

We kijken er naar uit om onze ambities samen met u te realiseren,

Leden VVD Overbetuwe

Liberaal beginselen

Wij vragen om uw steun en het vertrouwen om onze gezamenlijke ambities ook daadwerkelijk waar te kunnen maken. Wij doen dit op basis van onze liberale beginselen:

- > Vrijheid
- > Verantwoordelijkheid
- > Verdraagzaamheid
- > Sociale rechtvaardigheid
- > Gelijkwaardigheid

Wij werken aan een veilig en welvarend Overbetuwe. Waar inwoners de ruimte hebben om te wonen in een leefbare en veilige omgeving. Wij geloven dat veruit de meeste mensen hun eigen keuzes kunnen maken. Zij die dit niet kunnen verdienen ondersteuning. Vanzelfsprekend mogen die keuzes niet in strijd zijn met de wet of anderen belemmeren of benadelen.

Vrijheid brengt verantwoordelijkheid met zich mee. Ieder van ons is verantwoordelijk om een bijdrage te leveren aan onze samenleving. Niet iedereen staat hetzelfde in het leven. Dat hoeft ook niet. De diversiteit van onze samenleving is een groot goed en biedt vele kansen. We zijn trots op onze Nederlandse normen en waarden.

Voor de VVD als volkspartij zijn alle mensen gelijkwaardig. Iedere burger krijgt de kans en ruimte om zich te ontwikkelen en om naar vermogen actief aan de samenleving mee te doen. Ook hierin hebben burgers een eigen verantwoordelijkheid.

Inhoud

1.	...Waar het prima leven is.....	6
1.1	...Waar je goed en betaalbaar kunt wonen.....	6
1.2	...Waar je afval makkelijk kwijt kunt, het water schoon is en het riool gewoon werkt.....	6
1.3	...Waar je kunt genieten van de natuur.....	7
1.4	...Waar vervoer van A naar B vlot gaat.....	7
2.	...Waar ruimte is voor eigen initiatief.....	9
2.1	...Waar mensen volop de ruimte krijgen.....	9
2.2	...Waar ondernemers volop ruimte krijgen.....	9
2.3	...En waar duurzaamheid in het teken staat van ondernemen.....	10
3.	...Waar iedereen naar vermogen meedoet.....	12
3.1	...Waar je naar je werk kunt gaan.....	12
3.2	... En waar nieuwkomers zich aanpassen.....	13
3.3	...Waar kinderen zich thuis voelen en met plezier naar school gaan.....	14
3.4	...Waar iedereen goede zorg krijgt.....	15
3.5	...Waar ruimte is voor sport.....	16
3.6	...Waar aandacht is voor kunst en cultuur.....	16
4.	...Waar je je veilig voelt.....	18
4.1	...Waar je je veilig voelt.....	18
4.2	...En waar criminelen hard worden aangepakt.....	18
5.	...Waar de gemeente er voor ons is.....	20
5.1	...Waar de gemeente dienstbaar en modern is.....	20
5.2	...Waar de overheid je niet in de weg zit.....	21
5.3	...En waar de gemeente zuinig en zinnig met belastinggeld omgaat.....	21

Ik wil leven in een omgeving...

1. ...Waar het prima leven is

1.1 ...Waar je goed en betaalbaar kunt wonen

Een huis is meer dan een stapel bakstenen. Het is je thuis. De plek waar je je veilig en prettig voelt. Het is belangrijk om te wonen in een huis dat bij je past. Wij willen dat mensen op ieder moment in hun leven het juiste huis kunnen vinden en dat er altijd en overal mogelijkheden zijn om je huis aan te passen of door te stromen.

- › We willen dat er voldoende koopwoningen zijn voor starters en dat er kavels zijn voor mensen waar ze een eigen huis kunnen bouwen.
- › Voor ouderen die zorg op maat nodig hebben geven we ruimte aan de ontwikkeling van nieuwe woonvormen.
- › Bouwlocaties kunnen niet alleen eenzijdig bestaan uit sociale huurwoningen. Gesubsidieerde huurwoningen zijn er alleen voor mensen die dat echt nodig hebben. De gemeente spreekt woningcorporaties aan op scheefwonen door middel van harde prestatieafspraken en stimuleert actief de doorstroming.
- › Voor inwoners is het handig om makkelijk en snel te kunnen zien welke mogelijkheden zij hebben om hun woningen te vergroten of aan te passen.
- › Wij zijn voor het bevorderen van eigen woningbezit. Dit is goed voor de leefomgeving. Daarom zijn we voor het verlagen van de belasting op eigen woningbezit (OZB) als de gemeentelijke financiën dit toelaten.
- › De gemeente heeft een woonvisie met als doel dat de woningbouw aan de marktbehoefte voldoet. De woonvisie geeft aan dat er in Overbetuwe vooral behoefte is aan de twee uiterste groepen; sociale huur en dure vrije koopkavels/woningen. Voor sociale huur wordt volop aandacht gevraagd. Voor de vrije kavels en duurdere woningen niet, waardoor inwoners onze gemeente gaan verlaten. Dat mag niet gebeuren. Per kern is er verschil in behoefte en dus is daar maatwerk nodig.
- › De VVD vindt het belangrijk dat 'gedoogde' woningen ofwel worden gelegaliseerd ofwel dat er gehandhaafd wordt.
- › Onze bedrijfsterreinen moeten bereikbaar, veilig en modern zijn. De oude bedrijfsterreinen knappen we op en sluiten we beter aan op de omgeving.
- › In het kader van regionale afspraken is de VVD voorstander van verruiming en flexibiliteit van de mogelijkheden van woningbouw in Overbetuwe.

1.2 ...Waar je afval makkelijk kwijt kunt, het water schoon is en het riool gewoon werkt

We wonen graag in een schone, leefbare kern of wijk. Het is normaal dat mensen zelf een bijdrage leveren aan het onderhoud en het schoonhouden van hun tuin, balkon en straat. De

gemeente stimuleert het schoonhouden van de eigen wijk en buurt, want als dat goed gebeurt dan heeft dat een positieve invloed op de leefbaarheid en kan de afvalstoffenheffing betaalbaar blijven.

- › We willen de inwonervriendelijkste gemeente zijn.
- › Uitgangspunt is dat de inwoners zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen leefomgeving. De gemeente gaat verrommeling van kernen, wijken en het buitengebied tegen. Hondenpoep, zwerfvuil, vuiligheid rondom afvalcontainers, graffiti en andere overlast wordt aangepakt en vernielingen worden snel hersteld. Waar mogelijk worden de kosten verhaald op de veroorzaker.
- › Groenbeheer moet kostenefficiënt worden uitgevoerd, waarbij kwaliteit en kosten in evenwicht zijn.
- › De gemeente is verantwoordelijk voor afvalinzameling en –verwerking. Als dit voordelen biedt, kan de uitvoering door bedrijven, verenigingen en stichtingen gebeuren. Als het ophalen en verwerken van afval goedkoper kan, dan leidt dit tot lagere kosten voor de inwoners.
- › We willen zoveel mogelijk afval gebruiken voor nieuwe producten, dus we willen dat afval gescheiden wordt opgehaald. De gemeente stimuleert de circulaire economie.
- › De gemeente gaat voortvarend samenwerking opzoeken met waterschappen om oplossingen te zoeken die wateroverlast op het land en op straat helpen verminderen. De gemeente voert daarvoor een stresstest uit en voert waar nodig maatregelen uit.
- › Bij het aanleggen van nieuwe en vervangende rioolstelsels scheidt de gemeente daar waar mogelijk regenwater van huishoudelijk afvalwater. De gemeente stimuleert het gebruik van minder water en staat positief tegenover het hergebruik van water en het terugwinnen van grondstoffen uit water.

1.3 ...Waar je kunt genieten van de natuur

We houden allemaal van de natuur. We genieten van onze bossen en parken, van de vogels in de tuin en van de koeien in de wei. Het is belangrijk dat we goed voor onze natuur zorgen. Tegelijkertijd willen we ruimte om te wonen, willen we geld kunnen verdienen en willen we niet in de file staan. De natuur is toegankelijk voor recreatie. Groen en economie zijn geen tegenstanders van elkaar, maar kunnen goed hand in hand gaan. Door bij recreatie rekening te houden met natuurwaarden, kan tegelijk de economie worden gestimuleerd.

Natuur en milieu bieden kansen voor bedrijven. En bedrijven kunnen helpen natuur en milieu te beschermen. Veel bedrijven zijn zelf al bezig met duurzaam ondernemen. Natuurlijk stelt de overheid grenzen. Milieuvervuiling pakken we aan. Maar de grote stappen waar de natuur écht iets aan heeft, komen van mensen en bedrijven zelf.

1.4 ...Waar vervoer van A naar B vlot gaat

We verplaatsen ons allemaal voortdurend. Om naar ons werk te gaan, om boodschappen te doen en om familie en vrienden op te zoeken. Je wilt zonder al te veel gedoe van A naar B komen. Zorgen voor een goede bereikbaarheid is één van de kerntaken van de gemeente.

- › Het is belangrijk dat de doorstroming van het verkeer binnen de gemeente en de aansluiting op de snelwegen optimaal is. Met nieuwe inzichten op het gebied van openbaar vervoer moeten onze kernen beter bereikbaar worden en moeten verschillende vormen van vervoer beter op elkaar aangesloten worden.
- › Het is belangrijk dat belangrijke economische centra, zoals Arnhem, Nijmegen en Food Valley goed bereikbaar zijn.
- › Elst moet een intercitystation worden.
- › Het is belangrijk dat er goed en modern openbaar vervoer is. We willen dat onze kernen en bedrijventerreinen goed bereikbaar zijn voor inwoners en medewerkers. We streven daarbij naar innovatieve vervoersoplossingen, ook voor de kleinere kernen en het buitengebied. Maar we zijn tegen het laten rijden van bussen gevuld met lucht in plaats van passagiers. We staan open voor innovatieve, kostenefficiënte alternatieven en geven ruimte aan de taximarkt en initiatieven zoals buurtbussen.
- › Fietsers (zoals kinderen, ouderen, recreanten) willen prettig en veilig door de gemeente kunnen rijden. Er komen steeds meer nieuwe vervoersmiddelen, zoals de elektrische fiets en speed pedelec. Fietspaden en wegen worden ingericht met een blik op de toekomst, waarbij veiligheid en doorstroming voor alle verkeersgebruikers centraal staan. Daarbij horen naast goede fietsroutes ook voldoende stallingruimtes.
- › De gemeente neemt bij de inrichting van straten en wijken de verkeersveiligheid als standaard mee, vooral in de buurt van scholen en sportclubs. Met medewerking van relevante partners en ouders creëren we samen een veilige omgeving (schoolzones, veilige oversteekplaatsen en veilige fietsroutes). We zijn voorstander van initiatieven waarmee buurtbewoners en gemeente samen kijken hoe de verkeersveiligheid in de buurt beter kan.
- › Het aanleggen en onderhoud van wegen is belangrijk maar kan leiden tot overlast. Een wegafsluiting is minder vervelend als er duidelijk een alternatieve route geboden wordt, zoals bij de aanleg van tunnels en viaducten. De gemeente maakt actief bekend wanneer er gewerkt wordt aan de openbare ruimte zodat mensen en bedrijven hiermee rekening kunnen houden en er minder “zoekverkeer” is.

...En waar je gratis kunt parkeren

- › Wij willen dat er voldoende en gratis parkeerplaatsen zijn. De gemeente stimuleert dubbelgebruik (na sluitingstijden) van (private) parkeerterreinen en de parkeergarage.

2. ...Waar ruimte is voor eigen initiatief

2.1 ...Waar mensen volop de ruimte krijgen

Steeds meer mensen nemen zelf het initiatief voor het gezamenlijk oplossen van maatschappelijke vraagstukken in hun leefomgeving. Dit gaat verder dan het gebruikelijke vrijwilligerswerk. De vormen zijn talrijk: opruimen van zwerfvuil, buurtpreventieteams, maar ook het gezamenlijk inkopen van energie of het zelfstandig runnen van een boerderij. Wij juichen deze initiatieven toe. Het sluit aan bij ons streven naar veel zelfstandigheid, bij ons streven naar een krachtige gemeente en een compacte overheid met gezonde overheidsfinanciën.

- › De VVD wil extra aandacht voor het doorontwikkelen van het kernenbeleid. We onderkennen dat elke wijk of dorpskern anders is. Daarom willen we in goed overleg met wijk- en dorpsraden gepaste en haalbare stappen zetten om het leefklimaat verder te verbeteren. De gemeente heeft hier een faciliterende rol.
- › We vinden het belangrijk dat de gemeente leefbaar blijft. Dat betekent dat de gemeente mensen helpt om hun club en bijvoorbeeld het dorpshuis in stand te houden. Ondersteuning op maat en een contactfunctionaris voor verenigingen is hard nodig. Zo moet ook de onderlinge samenwerking worden gestimuleerd. Op deze manier blijft het mogelijk om diverse vitale activiteiten in de dorpskernen levensvatbaar te houden.
- › Voorbeelden hiervan zijn het ontwikkelen van een multifunctioneel centrum (sport, cultuur en bijeenkomsten) in Elst in het stationsgebied. Onderzoeken van nieuw centrumplan Zetten met verkeers-, parkeer- en woningbouwplannen. Realiseren van dorpshart Oosterhout, verplaatsen dorpshuis, woningvoorziening ouderen. Realiseren van volwaardig functionele centra in Heteren en Valburg.

2.2 ...Waar ondernemers volop ruimte krijgen

We willen graag genoeg geld verdienen voor een goed leven. Dat kan in een bloeiende economie. Ondernemers zijn hierin onmisbaar. Het zijn ondernemers die investeren in nieuwe ideeën en innovatieve technieken. Het midden- en kleinbedrijf is dé banenmotor van de gemeente. Als het goed gaat met de lokale ondernemers, dan gaat het goed met de gemeente.

- › Het is belangrijk dat ondernemers kunnen ondernemen in een veilige en aantrekkelijke omgeving. Een aantrekkelijk winkelcentrum is van toegevoegde waarde voor inwoners en trekt mensen aan van buitenaf. Dat geldt niet alleen voor Elst. We willen dat de gemeente gericht inzet op het centrum in de andere grotere kernen (zoals Zetten en Heteren) en samenwerkingsverbanden tussen bedrijven stimuleert.
- › Recreatie en toerisme zijn belangrijke dragers van onze lokale economie. Wij willen dat de gemeente recreatieve ondernemers stimuleert en gericht beleid voert op de verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme. Wij zijn voorstander van het realiseren van camperplekken.

- › We schaffen de vergunningen af voor een klein terras.
- › We hebben veel waardering voor de boeren in de veeteelt, landbouw en tuinbouw. We willen dat de agrarische sector kan blijven groeien en niet onnodig gehinderd wordt. Groei zien we daarbij niet als doel, maar als noodzakelijk middel voor een verantwoorde bedrijfsvoering, zolang dat met respect voor de omgeving en volksgezondheid gebeurt. Zij krijgen de ruimte voor nevenactiviteiten op het gebied van recreatie, toerisme, natuurbeheer of andere bedrijvigheid. Ontwikkeling van detailhandel in het buitengebied wijzen we af, met uitzondering van eigen producten.
- › Bij vrijkomende agrarische bebouwing moet worden gekeken wat wel kan in plaats van wat er niet kan.
- › We stimuleren agrariërs om ook aan landschapsbeheer te doen.

Ondernemers weten zelf het beste hoe zij hun bedrijf willen runnen. Dat hoeft de gemeente ze niet te vertellen. Door ondernemers de ruimte te geven, stimuleert de gemeente ondernemers het beste te doen. Daarom willen wij lage belastingen, minder regels en vooral snel duidelijkheid bij vragen en vergunningsaanvragen.

- › Ondernemers kunnen zelf heel goed bepalen wanneer hun winkel open of dicht gaat. Daar hebben ze geen gemeentebestuur voor nodig. De huidige winkeltijdenwet geeft de gemeente de mogelijkheid om winkeltijden flexibel in te richten zodat ze zelf kunnen kiezen of zij op bijvoorbeeld zondag open willen zijn.
- › Ondernemers zijn van inkomsten afhankelijk en kunnen niet lang op hun geld wachten. De gemeente betaalt daarom rekeningen binnen dertig dagen.
- › We verlengen de geldigheidsduur van vergunningen waar dat kan.
- › Verder willen wij vergunningen waar mogelijk afschaffen, samenvoegen of vervangen door een meldingsplicht of algemene regels.
- › Wij willen dat ondernemers maximaal één aanslag per jaar van de gemeente krijgen waarop alle lokale lasten staan vermeld.
- › We willen met de bezem door overbodige, tegenstrijdige, nutteloze en niet handhaafbare regels om die te schrappen.

Best practice: Ook in Overbetuwe moeten we ernaar streven dat aanvragers van kleine, simpele vergunningen binnen 1 dag te horen krijgen of ze de vergunning krijgen of niet. Voor complexere aanvragen zou er binnen een maand een principe uitspraak moeten zijn.

2.3 ...En waar duurzaamheid in het teken staat van ondernemen

We vinden het belangrijk om zuinig om te gaan met energie, water en goed om te gaan met het milieu. Dat is van belang voor onze kinderen en kleinkinderen.

Duurzaamheid biedt een kans voor economische ontwikkeling en het verhogen van de economische winst. De gemeente kan duurzaamheid stimuleren door het aantal regels te

verminderen en in te zetten op eenvoudigere procedures. Door ondersteuning op maat worden particuliere initiatieven en plannen van verenigingen en bedrijven beter uitvoerbaar.

- › Elektrische auto's zijn een goede, zuinige manier om van A naar B te komen. De gemeente werkt actief mee aan voldoende oplaadpunten.
- › De gemeente stimuleert duurzame energie zoals zonnecellen door minder regels en eenvoudige procedures op te stellen.
- › Bouwen zonder verplichte gas aansluiting wordt mogelijk gemaakt.
- › De gemeente maakt zich sterk voor (pilot)projecten om duurzame energie om te zetten in bijvoorbeeld waterstof dat als schone brandstof kan dienen.
- › De inwoners van Overbetuwe ervaren al de impact van snelwegen, de Betuweroute en windmolens en kiest daarom voor andere duurzame energie dan het realiseren van nieuwe windmolenparken.

3. ...Waar iedereen naar vermogen meedoet

In 2015 is de grootste stelselwijziging in de sociale zekerheid doorgevoerd. Een extra pakket aan taken op het terrein van werk, zorg en jeugdhulp is gedecentraliseerd naar het gemeentelijk domein. Na de transitie van de afgelopen jaren willen we nu veel meer gaan inzetten om lokaal maatwerk te leveren. Het kerndoel hiervan is dat bewoners naar vermogen meedoen aan onze samenleving. We willen in de komende collegeperiode dit kerndoel in het beleid én de uitvoering centraal stellen. Hiervoor moet het bestaande beleid worden bijgesteld. Samen-werken, ondersteunen van burgerinitiatieven, ruimte voor innovatie en leggen van verbindingen tussen de werkterreinen moeten meer aandacht krijgen.

Meedoen naar vermogen geldt voor iedereen. Voor jongeren (tot 27 jaar) ligt het accent op deelname aan het arbeidsproces. Voor ouderen gaat het er vooral om dat zij zo nodig worden ondersteund bij het meedoen aan activiteiten in de gemeente. Eenzaamheid wordt bestreden.

3.1 ...Waar je naar je werk kunt gaan

Werk is van groot belang voor mens en samenleving. Met ons werk verdienen we geld voor een goed leven. Werk zorgt voor contact met andere mensen. Werk leidt tot zelfstandigheid, eigenwaarde en bevordert welzijn en gezondheid. Wie werkt, investeert in zichzelf en in de toekomst van onze samenleving.

- › Wij vinden het belangrijk dat er in de regio voldoende werk is en dat de gemeente hier een actieve, faciliterende rol in speelt.
- › Binnen de mogelijkheden van de wet gunnen we opdrachten zoveel mogelijk aan lokale ondernemers. Zo nodig worden bestaande regels en verordeningen voor dit doel aangepast.
- › We verwachten optimale resultaten van regionale samenwerking met alle betrokken partijen. Hiertoe behoort het maken van afspraken met werkgevers om ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar hun vermogen te laten meedoen. We verkennen de mogelijkheden van het rendabel inzetten van Social Impact Bonds en het maken van social return of investment afspraken.
- › Een eigen onderneming starten is een goede manier om uit een uitkering te komen. We ondersteunen startende ondernemers.
- › We willen dat mensen met arbeidsvermogen aan de slag gaan. Re-integratie-activiteiten van de gemeente zijn erop gericht dat mensen tijdelijk en zo mogelijk blijvend weer aan het werk gaan.
- › Het verliezen van een baan is voor veel mensen een ingrijpende situatie. Deze mensen verdienen daar waar nodig een steuntje in de rug bij hun terugkeer naar de arbeidsmarkt.
- › De gemeente levert maatwerk en is creatief in het ondersteunen van werkzoekenden om uit een uitkeringssituatie te komen.
- › Een wachttijd bij het krijgen van een tijdelijke uitkering moet het doel dienen, namelijk stimuleren om weer aan de slag te gaan. De wachttijd mag geen drempel opwerpen voor het accepteren van een baan. Werken moet lonen.

- › De aanspraak op een uitkering wordt beperkt of geweigerd als de sollicitatieplicht niet wordt nageleefd.
- › We vinden dat tegenover het ontvangen van een uitkering een tegenprestatie kan worden geleverd.
- › Mensen die vanwege een beperking niet kunnen werken, kunnen een beroep doen op een uitkering. Om sociaal isolement te voorkomen wordt naar vermogen van de arbeidsgehandicapte én de gemeente zinvolle dagbesteding aangeboden.
- › We willen dat het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid als centraal doel heeft dat mensen zo snel mogelijk van een uitkeringssituatie naar een betaalde baan gaan. Wanneer iemand van een uitkering naar een baan gaat, is dat financieel merkbaar. Minimaregelingen die dit belemmeren (de zogenoemde armoedeval) schaffen we waar mogelijk af.
- › Fraude met uitkeringen wordt actief en met eigentijdse middelen bestreden. Het is diefstal van gemeenschapsgeld. Dit wordt helder gecommuniceerd met de burgers. Onterecht betaalde uitkeringen worden teruggevorderd.
- › Wij zijn blij met de vele vrijwilligers die in onze gemeente op allerlei manieren graag de handen uit de mouwen steken. Zij maken de gemeente een aantrekkelijke plek om te wonen. De gemeentelijke vrijwilligersverzekering en het vrijwilligerssteunpunt blijft in stand.
- › We vinden dat de gemeente een actieve rol moet nemen om vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties te faciliteren. Daarom willen we een verenigingsloket inrichten die ondersteuning levert op maat.

3.2 ... En waar nieuwkomers zich aanpassen

Het is in Nederland normaal dat we mensen tijdelijk opvangen die uit een oorlogsgebied komen. Als het daar weer veilig is gaan ze waar mogelijk weer terug naar hun thuisland.

- › We sluiten niemand uit. Er zijn in Nederland veel nieuwkomers die hun eigen weg hebben gevonden en geïntegreerd zijn in onze samenleving. Zij hebben de kansen gegrepen die Nederland biedt. Wij zijn daar trots op en verwachten dat ook van anderen.
- › We vinden dat statushouders in Overbetuwe zich moeten aanpassen aan onze cultuur en daarin een eigen verantwoordelijkheid hebben. Onze inspanningen op het gebied van integratie zijn erop gericht dat nieuwkomers de Nederlandse taal leren en hun bijdrage aan de samenleving leveren. De gemeente werkt actief mee aan het huisvesten van statushouders. Ook voor nieuwkomers geldt: iedereen die kan werken, werkt.
- › Jonge statushouders, met name die hier zonder ouders zijn, moeten actief begeleid worden om te integreren in de Nederlandse samenleving. Zo moeten zij volledig meedoen aan ons onderwijssysteem.
- › We vinden dat eventuele verzoeken van het rijk om asielzoekers tijdelijk te huisvesten eerlijk over alle gemeenten moet worden verdeeld. Wij blijven vasthouden aan kleinschalige opvang, dus geen grote asielzoekerscentra.
- › Voor afgewezen asielzoekers of illegale migranten is in Nederland geen plaats. De gemeente ondersteunt hen niet en verleent hen geen opvang.

3.3 ...Waar kinderen zich thuis voelen en met plezier naar school gaan

We vinden dat ouders primair verantwoordelijk zijn voor de opvoeding van hun kinderen. De voorschoolse opvang, het basisonderwijs én het voortgezet onderwijs zijn echter wel van grote invloed op het veilig en gezond opgroeien van kinderen. Goed onderwijs vormt een belangrijke basis voor de toekomst van onze kinderen en samenleving.

- › Op school leren kinderen ook wat onze normen en waarden zijn en hoe we in Nederland met elkaar omgaan. Op school leer je wat normaal is en wat niet. Wij zijn trots op onze meesters en juffen voor de klas.
- › De school moet niet alleen een ontwikkel- maar ook een sociale ontmoetingsplaats zijn waar kinderen zich veilig voelen.
- › We zijn voor de verdere ontwikkeling van Integrale Kindcentra (IKC) in onze gemeente. De gemeente stimuleert de ontwikkeling van alle kinderen door te investeren in muziek, sport en cultuur.
- › We vinden dat scholen een taak hebben bij het vroegtijdig signaleren van bijvoorbeeld huiselijk geweld. We willen dat de gemeente scholen ondersteunt bij deze en andere niet les gerelateerde taken.
- › Om de ontwikkelkansen van kinderen te vergroten, stimuleert de gemeente dat een (taal)achterstand bij jonge kinderen wordt weggewerkt, bijvoorbeeld op de peuterspeelzaal of kinderdagverblijven.
- › Het is van belang dat onderwijs en het lokale bedrijfsleven goed samenwerken, zodat kinderen goed voorbereid worden op hun baan voor later. We stimuleren dat onderwijs en ondernemers kennis uitwisselen, ondernemers praktijklessen verzorgen en stageplaatsen beschikbaar stellen.
- › Scholen in onze gemeente zijn goed en veilig bereikbaar voor kinderen en ouders.
- › In de kosten van vervoer naar geïndiceerd speciaal onderwijs wordt bijgedragen. Als ouders hun kind naar bijzonder onderwijs sturen, is dat hun vrijwillige keuze. Die kosten worden niet vergoed.
- › We vinden het belangrijk dat je kunt kiezen naar welke school je kind gaat. De gemeente ziet er op toe dat scholen zich aan de wet houden: dat wil zeggen dat ouders hun kinderen bij meerdere scholen kunnen aanmelden en dat de aanmelding op de basisschool pas vanaf 3 jaar kan plaatsvinden. Scholen communiceren helder wanneer zij andere selectiecriteria hebben, en de gemeente stimuleert dat deze eerlijk zijn, transparant zijn en op draagvlak kunnen rekenen.
- › Wij stimuleren gezonde scholen.

Waar alle kinderen mogen meedoen...

Een goede opvoeding biedt kansen voor ontwikkeling van talenten en maakt jongeren tot verantwoordelijke mensen die volwaardig mee kunnen doen in de samenleving. Ouders zijn daarvoor in de eerste plaats verantwoordelijk. Als ouders dat om financiële redenen niet kunnen, helpt de gemeente kinderen in natura – als onderdeel van het armoedebeleid – om

in de maatschappij mee te kunnen doen.

Als de ouders het belang van het kind schaden dan grijpt de overheid in. De gemeente is dan aan zet. Als ouders en kinderen een probleem hebben, kunnen ze hulp zoeken bij jeugdzorg. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente voor deze gezinnen één hulpverlener regelt die samen met het gezin naar de beste oplossing zoekt.

Voorkomen is beter dan genezen. Hierbij is de hele leefomgeving van een kind belangrijk. We willen dat de gemeente er op tijd bij is om ouders en kinderen met een probleem te helpen. Om zo vroeg mogelijk probleemgedrag te signaleren bij jongeren, willen wij dat de gemeente zorgt voor integrale samenwerking tussen instellingen, verenigingen en leefomgeving.

3.4 ...Waar iedereen goede zorg krijgt

Iedereen verdient goede zorg. Als je gezondheid je in de steek laat of als een steuntje in de rug om andere redenen nodig is, helpen we elkaar. We vinden het normaal dat familie, mensen in je sociale netwerk en vrijwilligers elkaar helpen. Als dat niet lukt, kan binnen aanvaardbare termijnen een beroep worden gedaan op professionele medewerkers voor de ondersteuning die nodig is.

- › De zorg moet toegankelijk zijn voor iedereen. Vroegtijdige, adequate ondersteuning kan ernstiger problemen voorkomen.
- › Veel mensen willen zo lang mogelijk zelfstandig wonen en leven, in hun eigen omgeving en met de ondersteuning die ze daarbij nodig hebben. Waar mogelijk wordt de noodzakelijke zorg dicht bij mensen aangeboden. We steunen initiatieven voor lichte zorg op kleine schaal.
- › Intensieve en complexe zorg wordt centraal in de gemeente aangeboden, met als doel om kwalitatieve goede zorg te kunnen leveren.
- › De regels voor extra ondersteuning zijn niet voor iedereen goed te begrijpen. Daarom vinden wij het van belang dat de gemeente meer prioriteit geeft aan een heldere communicatie langs meerdere kanalen met haar inwoners. Dit start met het op orde brengen van de informatie op de gemeentelijke website.
- › We zijn er trots op dat veel Nederlanders zorgen voor hun naasten. Deze mantelzorg is zeer waardevol voor onze samenleving. De gemeente staat via het Mantelzorg steunpunt mantelzorgers bij om te voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken.
- › We willen dat mantelzorgers een passende 'stimuleringsbijdrage' ontvangen.
- › We stimuleren in goed overleg met betrokken partijen (zoals Dorpsraden, buurgemeenten en Provincie) dat allerlei soorten van vervoer (zoals voor ouderen, kinderen en gehandicapten) op een eigentijdse manier worden gekoppeld.
- › Het geld van het rijk dat over is gegaan naar de gemeente blijft het budgettaire kader vormen voor het gemeentelijke beleid. De budgetten worden over meerdere jaren volledig aangewend voor de taken in het sociaal domein.
- › De zorgdiensten worden scherp ingekocht, waar mogelijk en zinvol in samenwerking met buurgemeenten. Oneigenlijk gebruik van middelen door zorgaanbieders wordt actief bestreden.

- › Innovatie is noodzakelijk om ook in de toekomst de noodzakelijke zorg te kunnen blijven leveren. We denken bijvoorbeeld aan concepten om langer thuis wonen mogelijk te maken, of aan een integraal persoonsgebonden budget waar in het land al mee wordt geëxperimenteerd. We stimuleren initiatieven en bestrijden obstakels.
- › We streven naar preventie, vroegtijdige signalering voorkomt dure zorg achteraf.
- › Het is belangrijk dat een huisartsenpost in de directe nabijheid beschikbaar is.

3.5 ...Waar ruimte is voor sport

Sport is goed voor iedereen. Het is goed voor je gezondheid en helpt bij het leggen van sociale contacten. Wij vinden het daarom belangrijk dat iedereen actief aan sport meedoet. We waarderen de grote maatschappelijke waarde van (sport-)verenigingen met doelgerichte en praktische ondersteuning. We zijn voor een efficiënt gebruik van ruimten en middelen. We ondersteunen initiatieven van sport- en cultuurverenigingen en dorpsraden om op het niveau van de gemeentelijke kernen ontmoetingspunten te beheren. We vinden actief sporten van kinderen belangrijk.

- › Sport- en spelvoorzieningen zijn onderdeel van het ruimtelijkeorderingsbeleid. Aan de gebruikers (zowel clubs als individueel) van sportvoorzieningen mag een redelijke bijdrage worden gevraagd. Dit kan in geld, maar ook in de vorm van maatschappelijke bijdrage.
- › Sportverenigingen zijn van groot belang om de inwoners zoveel mogelijk te laten bewegen. We willen dat de gemeente sportverenigingen faciliteert. Naast een ondernemersloket moet er ook een loket komen waar verenigingen terecht kunnen met hun vragen. De buurtsportcoaches worden ingezet voor vragen die sportverenigingen hebben. We ondersteunen sportverenigingen bij het organiseren van sportevenementen om zoveel mogelijk mensen kennis te laten maken met sport.
- › We ondersteunen de samenwerking tussen sportverenigingen en scholen en buitenschoolse opvang.
- › Wij willen dat Overbetuwe JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht) gemeente wordt.
- › We vinden het van belang dat sportactiviteiten toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Op basis van een prestatiedoelstelling kunnen verenigingen hiervoor een financiële bijdrage ontvangen.

3.6 ...Waar aandacht is voor kunst en cultuur

Kunst, erfgoed en cultuur zijn van grote waarde voor de samenleving. Cultuur stimuleert de creativiteit. Creativiteit leidt tot innovatie. Dat heeft een positief effect op de economie. Cultuur in Overbetuwe is van iedereen. Voor ons krijgen het beschermen van de vrijheid van meningsuiting, erfgoedbehoud en cultuuronderwijs prioriteit.

- › Cultuur is van ons allemaal! Culturele verenigingen vervullen een belangrijke maatschappelijke rol. We stimuleren dat de gemeente in gezamenlijkheid met deze verenigingen aandacht besteed aan culturele activiteiten.

Cultuuronderwijs helpt kinderen om met nieuwe werelden in aanraking te komen. Op de basisschool krijgt ieder kind cultuureducatie.

- › Wij vinden het belangrijk om ons cultureel erfgoed te koesteren. Daarbij horen ook evenementen zoals de Sinterklaas-intocht, De Elster Paardenmarkt, Carnaval, De Valburgse Zomerfeesten, Kinder(bouw)dorp, HeteRUN, Winterfestijn Overbetuwe, (Avond)vierdaagse, Kersenfeest Driel, Pleinfeest Herveld-Andelst, Overbetuwe Zingt Mee, WiZetmarkt Zetten én de activiteiten van de historische en Oranje verenigingen. Culturele organisaties laten bij een subsidieaanvraag eerst zien hoe ze hun eigen inkomsten binnenhalen en worden bovendien beoordeeld op levensvatbaarheid. Een subsidie kan bedoeld zijn voor een goede start, maar niet voor het in stand houden van niet levensvatbare activiteiten.

4. ...Waar je je veilig voelt

4.1 ...Waar je je veilig voelt

Het is belangrijk dat we ons veilig voelen in onze eigen buurt en huis.

- › Politie, brandweer en ambulances zijn 24 uur per dag beschikbaar. De hulpdiensten moeten op tijd zijn als je ze nodig hebt. Daarbij maakt het niet uit vanuit welke gemeente de diensten komen.
- › De hulpdiensten zijn altijd goed bereikbaar. Een app is soms handig, maar is nooit de enige mogelijkheid. Het blijft mogelijk om misstanden via de telefoon aan te kaarten. Aangifte doen kan op het bureau, via internet, 3D-loket en via de eigen wijkagent die in dat geval op afspraak langs komt.
- › Iedereen kan bijdragen aan de veiligheid in de buurt. De gemeente staat open voor initiatieven als buurtpreventie, sociaal alarm en WhatsApp-groepen.
- › Veiligheid is een gezamenlijke inspanning en valt of staat bij de bereidheid van onze inwoners om verdachte of onveilige situaties te melden. Voorwaarde is wel dat de meldkamer snel en correct de telefoontjes verwerkt. Ook een terugkoppeling door de agent ter plaatse is gewenst.
- › De gemeente pakt drugsdealers aan.

4.2 ...En waar criminelen hard worden aangepakt

We vinden het normaal dat je met je handen van andermans spullen afblijft. Geweld is helemaal uit den boze. Hufters die dit verpesten pakken we hard aan. Hulpverleners en anderen die zich voor de publieke zaak inzetten horen ongestoord hun werk te kunnen doen. Gemeente en politie treden hard op tegen mensen die hen bedreigen of aanvallen. Ze hebben hiervoor de bevoegdheden gekregen en die moeten ze nu ook durven inzetten.

- › De politie is zichtbaar op straat. Wijkagenten die de buurt goed kennen voegen daar iets extra's aan toe. Extra Buitengewone Opsporingsambtenaren (BOA's) vergroten de zichtbaarheid, handhaving en bestrijding van de kleine criminaliteit.
- › De politie grijpt altijd in als mensen de regels overtreden en overlast veroorzaken. Raddraaiers worden opgespoord en aangepakt. Wanneer de politie ingrijpt, kan zij rekenen op onze steun en die van het lokaal gezag.
- › De burgemeester en politieleiding stimuleren dat de politie alle nodige instrumenten kan gebruiken om raddraaiers op te sporen en aan te pakken. De burgemeester maakt actief gebruik van al zijn bevoegdheden en de mogelijkheden die tot zijn beschikking staan om de openbare orde te handhaven en overlast te bestrijden. Te denken valt het afkondigen van gebiedsverboden, groepsverboden, samenscholingsverboden, een noodbevel, een noodverordening afkondigen, preventief fouilleren, cameratoezicht, bestuurlijke ophouding (groepen vasthouden), sluiten van drugspanden, toezicht op openbare gemakkelikheden en inrichtingen etc.
- › Technologie kan helpen om de veiligheid te vergroten, bijvoorbeeld door het gebruik van cameratoezicht.

- › Het strak volgen van veelplegers door de politie kan criminaliteit voorkomen en oplossen. Instrumenten als gebiedsontzegging (dit kan ook per winkel, park of wijk) worden gebruikt om geweld of overlast tegen te gaan.
- › Hangjongeren en hun ouders worden verantwoordelijk gesteld voor hun gedrag.
- › Schade en de kosten van handhaving worden zoveel mogelijk verhaald op diegenen die dit veroorzaken.
- › Vergunningen worden geweigerd of ingetrokken als deze misbruikt worden voor het faciliteren van criminele activiteiten. De gemeente maakt actief gebruik van de mogelijkheden die de wet BIBOB (bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) hiervoor geeft.

5. ...Waar de gemeente er voor ons is

5.1 ...Waar de gemeente dienstbaar en modern is

We verwachten van de gemeente dat ze dienstbaar en modern is. Digitalisering heeft voor ons daarom een hoge prioriteit. Een gemeente die veel digitale producten aanbiedt voor het gemak van de bewoners, houdt meer tijd over om naar de bewoners toe te gaan. Het is vanzelfsprekend dat de gemeente een digitaal loket heeft dat 24 uur per dag open is. Zo kunnen we onze zaken regelen, wanneer het ons uitkomt.

- › We zijn voor een kleine overheid en voor het beperken van de bureaucratie.
- › De gemeente bestuurt dicht bij de inwoner en doet dat op een duurzame wijze. Dit betekent dat zowel college, raad en de ambtenaren de blik naar buiten hebben en er regelmatig op uit gaan om zichtbaar in de samenleving aanwezig te zijn en daar de relevante informatie uit te wisselen. Er wordt actief geluisterd naar inwoners en organisaties. Overheidstaal wordt zo veel mogelijk gemedend.
- › We vinden het normaal dat de gemeente snel reageert wanneer je contact met ze opzoekt (telefonisch, email, brief, persoonlijk contact, etc), en dat de gemeente er alles aan doet om je goed te helpen. De gemeente is er voor haar inwoners, organisaties en ondernemers en niet andersom.
- › We willen dat het gemeentehuis en de andere gemeentelijke diensten zoals de gemeentewerf open is op tijdstippen dat voor de meeste inwoners wenselijk is voor zaken die je niet digitaal kunt regelen. Werken op afspraak is het uitgangspunt. Indien noodzakelijk willen we dat ambtenaren op afspraak naar je toe komen om op locatie zelf te kunnen waarnemen. Een nieuw ID-bewijs kun je ook laten bezorgen, bijvoorbeeld op je werk, of ophalen bij speciale afhaalpunten, zoals een supermarkt. Hierbij is altijd een afweging te maken ten opzichte van garanties rondom veiligheid en kosten.
- › De website staat ten dienste van de inwoners en moet makkelijk toegankelijk zijn waarbij informatie eenvoudig, snel en volledig te vinden is.
- › De gemeente moet de inwoners (pro-)actief informeren over relevante zaken. De taal afgestemd op de lezer en zo min mogelijk overheidstaal. Dit kan via verschillende media kanalen: krant, website, social media, folders, enzovoort. De gemeentepagina moet minder de formele informatie bevatten, maar meer algemene informatie over ontwikkelingen in de gemeente.
- › De inrichting van de gemeentelijke gebouwen moet de keuzes in dienstverleningsconcept ondersteunen.
- › Een transparante overheid vinden wij belangrijk. Wij staan ervoor dat de gemeente eens per jaar actief de declaraties van college en raad publiceert. WOB-verzoeken en antwoorden worden voortaan online gezet.
- › Financiële rapportages zijn digitaal beschikbaar, in begrijpelijke taal en gebruikersvriendelijk te benaderen. Er valt door te klikken tot op productniveau. De financiële stukken moeten op elkaar aansluiten en te volgen zijn: kadernota, begroting, maandelijkse begrotingsaanpassingen en jaarrekening.
- › Privacy is een groot goed, dus het is belangrijk dat de gemeente de digitale privacy van inwoners borgt. De gemeente werkt samen met andere overheden om digitale criminaliteit, zoals identiteitsfraude, tegen te gaan of te bestraffen.

- › De gemeente spant zich in voor een veilige en betrouwbare digitale overheid. Voor inkoopbeleid, basisregistratie en belastingen gaat zij gebruik maken van vooruitstrevende digitale mogelijkheden, zoals die van de zogeheten “*generieke digitale infrastructuur*”.

5.2 ...Waar de overheid je niet in de weg zit

We vinden het belangrijk dat de gemeente innovatieve en creatieve initiatieven, die van belang zijn voor de samenleving, stimuleert en faciliteert. Bijvoorbeeld door het geven van advies, het delen van specifieke kennis, het wegnemen van overbodige regels en het leggen van verbindingen met relevante bedrijven en instanties. Ook is het belangrijk dat inwoners in een vroeg stadium betrokken worden bij de besluitvorming. Dat kan via dorps- of wijkraden, maar ook direct richting individuele burgers en ondernemingen.

- › De VVD wil een compacte en krachtige overheid. De gemeente is de eerste ingang voor bewoners.
- › De gemeente werkt graag met (vormen van) dorps- en wijkraden als onderdeel van een gemeentelijke netwerkaanpak waarbij ook andere groeperingen en organisaties een positie krijgen in de gemeentelijk beleidsvorming en -uitvoering.
- › Het leven stopt niet bij de gemeentegrens. De gemeente heeft een regionale opstelling en de blik naar buiten gericht. Gemeentelijke taken kan de gemeente uitbesteden of samen met andere gemeenten uitvoeren als daarmee voordeel wordt behaald.
- › De regio en buurgemeenten ervaren Overbetuwe als een sterke, daadkrachtige en betrouwbare partner.
- › In het kader van een kostenefficiënte en effectieve overheid, kennisvergaring en om een relevantie positie te verkrijgen heeft de gemeente oog voor samenwerking met gemeenten in de regio, en medeoverheden zoals Provincie, waterschap en Rijk.
- › De omgevingswet leidt tot minder regels en maatwerk in de ruimtelijke ordening. De gemeente brengt de omgevingswet actief tot uitvoering. Inwoners en organisaties worden aan de voorkant betrokken bij de invoering van de omgevingswet.

5.3 ...En waar de gemeente zuinig en zinnig met belastinggeld omgaat

We zijn voor lage belastingen voor inwoners en ondernemingen. Belastinggeld wordt verdiend door onze ondernemers en inwoners. Dit geld moet daarom zuinig en zinnig worden besteed. We willen dat duidelijk is waar ons belastinggeld aan wordt uitgegeven.

- › We zijn voor zo laag mogelijke gemeentelijke lasten gerelateerd aan de wensen van inwoners en ondernemingen op het gebied van voorzieningen en de kwaliteit van de leefomgeving en dienstverlening.
- › We willen zo laag mogelijke tarieven voor leges en vergunningen. De gebruiker en vervuiler betaalt de gerechtvaardigde kosten.
- › Extra lokale belastingen zoals reclamebelasting, biz en toeristenbelasting worden alleen ingevoerd als ondernemers daar in gezamenlijkheid om vragen.

- › Als vanuit de landelijke overheid meer ruimte voor lokaal belastingbeleid gegeven wordt mag dat de totale belastingdruk voor de inwoners en bedrijven niet vergroten.
- › Een goede financiële huishouding is van groot belang. We vinden dat de gemeente een strikte scheiding tussen inkomsten en uitgaven hoort te hebben. Structurele uitgaven dekken met structurele middelen: incidentele inkomstenmeevallers mogen niet worden gebruikt voor structurele extra uitgaven.
- › De gemeente waarborgt een financiële gezonde positie om tijden van financiële tegenslag goed te kunnen doorstaan.
- › De gemeente is geen (project)ontwikkelaar en doet geen investeringen in risicovolle projecten ten behoeve van derden (commerciële partijen).
- › De uitgaven en inkomsten zijn transparant. Bewoners en ondernemers krijgen jaarlijks eenvoudige inzage waaraan geld is besteed en wat het bereikte effect is.
- › Gemeenteschuld door middel van leningen dienen teruggedrongen te worden. Periodiek doet de gemeente de houdbaarheidstest gemeentefinanciën van de VNG. De solvabiliteit, schuldratio alsook de netto schuldquote blijven of gaan naar een aanvaardbaar niveau.
- › Wij zijn voor een effectief en efficiënt gemeentebestuur.
- › Wij zijn voor minder regels (deregulering). Overbodige regels ontstaan doordat als een regel eenmaal is ingevoerd, deze het eeuwige leven lijkt te hebben. De gemeente kan dit tegengaan door voortaan bij iedere nieuwe regel vast te leggen hoe lang deze geldig is, oftewel horizonbepalingen invoeren.

5.4 ...En waar de gemeente integer is en als voorbeeld dient

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie op alle terreinen, zoals duurzaamheid, integriteit, veiligheid en besturen.

- › Gemeentelijke investeringen vinden zo veel mogelijk klimaatneutraal en duurzaam plaats en spoort inwoners, organisaties en ondernemers aan dit ook te doen.
- › De gemeente pakt ondermijning (inmenging van criminaliteit) adequaat aan in college, raad, ambtelijke organisatie en in de samenleving.
- › In haar handelen gedraagt college, raad (fractie inclusief fractievolgers) en ambtelijke organisatie zich volledig integer. Er worden regelmatig opleidingen verzorgd. Tegen gedrag dat niet integer is wordt adequaat opgetreden.